

Nr 114.

Ankom till riksdagens kansli den 10 maj 1921 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion med förslag om viss uppdelning av statens rederilånefond.

(4:de avd.)

I en inom andra kammaren väckt motion (nr 42) har herr *O. Osberg* hemställt, att riksdagen måtte besluta en uppdelning av statens rederilånefond på det sättet, att 80 procent av tillgängliga medel utlämnas till sådana lånesökande, som äga större fartyg, och de övriga 20 procent som lån åt ägare av mindre fartyg i storlek från 20—100 bruttoton.

I fråga om de skäl motionären anfört till stöd för sin framställning får utskottet hänvisa till motionen.

Beträffande ifrågavarande motion har utskottet erhållit från kommerskollegium i vederbörlig ordning införskaffat yttrande, vilket som bilaga fogats vid detta utlåtande. (Bil. A.)

I sammanhang med beslutet om rederilånefondens inrättande erinrade på sin tid riksdagen, hurusom från flera håll med bestämdhet framhållits, att statens medverkan för anskaffande av kapital åt rederinäringen knappast kunde anses erforderlig, då fråga vore om inrikes sjöfarten, men däremot vore behöflig för att den svenska skeppsfarten på utrikes orter, och särskilt i avlägsna farvatten, skulle kunna erhålla önskvärd utveckling, och anförde på grund härav riksdagen, att riksdagen delade denna uppfattning samt att, då riksdagen ansåge sig böra besluta bildandet av fonden, detta skedde särskilt för att sistberörda gren av vår rederinäring genom densamma skulle befordras. Enligt riksdagens mening borde det endast undantagsvis ifrågakomma, att rederiföretag för inrikes sjöfart understöddes med lån från fonden.

*Utskottets
yttrande.*

Under erinran om dessa av riksdagen tidigare gjorda uttalanden, varav framgår, att huvudsyftet med rederilånefonden är att främja vår sjöfart i främmande länder, särskilt i avlägsna farvatten, får utskottet framhålla, att med hänsyn till de förhållandevis ringa kapitalbelopp, som för närvarande finnas disponibla i fonden, ett beslut i av motionären angiven riktning icke torde kunna praktiskt genomföras med mindre samtidigt en betydande utökning av fonden företages. Under nuvarande statsfinansiella läge torde emellertid detta få anses vara utslutet.

Det bör uppmärksammas, hurusom för närvarande jämlikt beslut av 1918 års riksdag frågan om behovet av en utökning av den svenska handelsflottan är under utredning genom Kungl. Maj:ts försorg, varvid även enligt riksdagens i ämnet givna direktiv skall tagas under övervägande, huruvida en ändring av villkoren för lån från rederilånefonden bör äga rum. Det läser kunna förväntas, att vid verkställandet av denna utredning hänsyn skall komma att tagas till de i motionen framhållna synpunkterna, i den mån de kunna befinnas förtjäna beaktande.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att herr Osbergs i ämnet väckta motion icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 10 maj 1921.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: se under utlåtandet nr 111.

Reservation

av herr *O. Osberg*.

Bil. A.

Till riksdagens statsutskott.

Genom nådig remiss den 11 februari 1921 har kungl. kommerskollegium anbefallts avgiva och till riksdagens statsutskott inkomma med yttrande över en inom andra kammaren av herr O. Osberg väckt motion nr 42 med förslag om viss uppdelning av statens rederilånefond, och får kollegium med anledning härav anföra följande.

I nådiga kungörelsen den 18 december 1903 angående villkoren för lån från fonden för rederinäringens understödjande erinras därom, att lånefonden huvudsakligen är avsedd för befrämjande av den svenska skeppsfarten på utrikes orter och särskilt i avlägsna farvatten samt att rederiföretag för inrikes sjöfart endast undantagsvis kommer att understödjas med lån från fonden. I följd härav hava lån i regel tillerkänts endast de större rederiföretagen och blott någon enstaka gång har lån lämnats åt mindre sådana.

Kollegium finner det visserligen i hög grad önskvärt, att för de mindre rederiföretagen beredes tillfälle att i större utsträckning än som nu är fallet komma i åtnjutande av lån från fonden ifråga, men med hänsyn därtill att densamma, som för närvarande uppgår till sjutton miljoner kronor, visat sig otillräcklig för att ens tillnärmelsevis kunna tillgodose framställda lånekrav från rederiföretag, vilka enligt gällande bestämmelser i första hand äro berättigade erhålla lån därifrån, torde en uppdelning av fonden till de mindre rederiernas förmån vara mindre välbetänkt. Vid den senaste utdelningen av lån från fonden i fråga funnos 1,240,000 kronor tillgängliga för utdelning under det att fullföljda ansökningar om lån förelågo till ett sammanlagt belopp av omkring 21,500,000 kronor. Kollegium har ock upprepade gånger för Kungl. Maj:t framhållit behovet av en ökning av fonden.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, finner sig kollegium endast under förutsättning att riksdagen i det syfte motionären avser medgiver viss ökning av fonden, vilken ökning torde för nämnda syfte böra bestämmas till tre miljoner kronor, kunna tillstyrka att ökad möjlighet beredes att ur fonden för rederinäringens understödjande tillhandahålla lån åt mindre rederier.

Stockholm den 9 mars 1921.

K. A. FRYXELL.

Per G. Friberg.

C. E. Landberg.